

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series III Lecture #15A

THE CALL OF THE SHOFAR

A.

תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגְנוֹ: כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹקֵי יִעֲקֹב:
תהילים פא:ד, ה

Blow a shofar at the new moon, at the full moon on our feast day. For this is a statute for Israel, an ordinance of the G-d of Jacob. **Psalms 81:4, 5**

B.

יהודה בר נחמני בשם ר' שמעון בן לקיש פתח עלה אלקים בתרועה ד' בקול שופר (תהלים מז, ו). כשהקב"ה עולה לישוב על כסא הדין בראש השנה לדין הוא עולה, הה"ד עלה אלקים בתרועה. וכיון שישראל נוטלין שופרותיהן ותוקעין לפני הקב"ה, מה הקב"ה עושה עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים והופך להם מדת הדין למדת רחמים. אימתי בראש השנה, בחדש השביעי באחד לחדש. ויקרא רבה פרשה כט:ג

B. Yehudah bar Nachmani in the name of R. Shimon ben Lakish opened his lecture [on Rosh HaShana] as follows: G-d has gone up with a cry (teruah), the L-rd with the sound of a shofar. (Psalms 47:6) When the Holy One, blessed be He, goes up to sit upon the throne of [strict] judgement on Rosh HaShana, He goes up to rule according to the law. This is what is meant by the verse: God has gone up with a [fearful] cry (teruah). But when the Jewish people take their shofars and blow them in the presence of the Holy One, blessed be He, what does He do? He gets up from the throne of judgement and sits upon the throne of mercy and He becomes full of mercy and turns [the judgement around] from the attribute of judgement to the attribute of mercy. **Midrash Vayikra Rabbah 29:3**

C.

ר' חנניא בן דוסא אומ' אותו האיל שנברא בין השמשות לא יצא ממנו דבר לבטלה, אפרו של איל הוא יסוד על גבי המזבח הפנימי, גידי האיל אלו עשרה נבלים של כנור שהיה דוד מנגן בהם, עורו של איל הוא אזור מתניו של אליהו ז"ל שנ' איש בעל שער וכו', קרניו של איל, של שמאל שתקע בו בהר סיני, שנ' ויהי במשוך בקרן היובל, ושל ימין שהיא גדולה משל שמאל שהוא עתיד לתקוע בה לעתיד לבא, שנ' והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול והיה ד' למלך על כל הארץ פרקי דרבי אליעזר פרק ל

Rabbi Chanania ben Dosa said: [From] that ram that was created at twilight, nothing went to waste. The ash of the ram became the foundation of the inner altar. The sinews of the ram became the ten strings of the harp that David would play. The hide of the ram became the belt for the loins of Eliyahu, of blessed memory. . . . Of the horns of the ram,

the left one became the horn that He blew on Mount Sinai . . . and the right one, which is the larger than the left, will be the one that He is destined to blow in the future as it says in Scripture: And it shall come to pass in that day, that the great shofar shall be blown, and those shall come who were lost in the land of Assyria, and the outcasts in the land of Egypt, and shall worship the L-rd in the holy mount at Jerusalem. (Isaiah 27:13) And the L-rd shall be king over all the earth; on that day the L-rd shall be one, and His name one. (Zachariah 14:9). **Midrash Pirkei D'Rabbi Eliezer 30**

D.

אמר רבי אבהו: למה תוקעין בשופר של איל? – אמר הקדוש ברוך הוא: תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני ראש השנה טז.

R. Abbahu said: Why do we blow on a ram's horn? The Holy One, blessed be He, said: Sound before Me a ram's horn so that I may remember on your behalf the binding of Isaac the son of Abraham, and account it to you as if you had bound yourselves before Me. **Rosh HaShanah 16a**

E.

וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו מלמד שהראה הקב"ה לאברהם אבינו את האיל ניתש מחורש זה ונסבך בחורש אחר אמר הקב"ה לאברהם כך עתידין בניך להיות נאחזים בעונות ונסבכים בצרות וסופן ליגאל בקרניו של איל הה"ד (זכריה ט) וד' אלקים בשופר יתקע, א"ר הונא בר' יצחק מלמד שהראה הקב"ה לאברהם את האיל ניתש מחורש זה ונסבך בחורש זה אמר הקב"ה לאברהם כך הם עתידין בניך נאחזין באומות ונסבכין בצרות ונמשכין ממלכות למלכות מבבל למדי ממדי ליון ומיון לאדום וסופן ליגאל בקרניו של איל הה"ד (שם /זכריה ט//) וד' עליהם יראה ויצא כברק חצו. ויקרא רבה פרשה כט ד"ה י וישא אברהם

And Abraham lifted up his eyes, and looked, and behold behind him a ram caught in a thicket by his horns; and Abraham went and took the ram, and offered him up for a burnt offering in place of his son. (Genesis 22:13) This teaches us that the Holy One, blessed be He, showed Abraham, our father, the ram being removed from one forest and being caught up in the other forest. The Holy One, blessed be He, said to Abraham: So too are your seed destined to become grabbed by their sins and caught up in difficulties. The end is that they will be redeemed by the horns of the ram as it is stated in Scripture: And the L-rd G-d shall blow the shofar (Zechariah 9:14) R. Huna b. R. Yitzchok said: This teaches us that the Holy One, blessed be He, showed Abraham, our father, the ram being removed from one forest and being caught up in the other forest. The Holy One, blessed be He, said to Abraham: So too are your seed destined to become grabbed by the nations and caught up in difficulties They will be pulled from one kingdom to the next: From Babylon to Media, from Media to Greece. From Greece to Rome. The end is that they will be redeemed by the horns of the ram as it is stated in Scripture: And the L-rd shall be seen over them, and his arrow shall go forth like the lightning; and the L-rd G-d shall blow the shofar (Zechariah 9:14) **Midrash Vayikra Rabbah 29:10**

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series III Lecture #15B

THE SPIRITUAL DIMENSIONS OF CHANUKAH

A.

א"ר חנינא סגן הכהנים אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה נסים היה במנורה משהיו מדליקין אותה מראש השנה לא היתה מתכבה עד שנה אחרת ופעם אחת לא עשו הזיתים שמן התחילו הכהנים לכבות (ס"א לבכות) ואמר רבי חנינא סגן הכהנים אני הייתי בבית המקדש ומצאתי מנורה דליקה יותר ממה שהיתה דליקה כל ימות השנה ראה מעשה נסים כך נאמר כתית למאור ולא למנחות, ולמה כן אלא כך אמר הקדוש ברוך הוא פעם אחת בשנה יהיו מדליקין את המנורה לפיכך יהיו מדליקין שמן זית זך כתית אבל למנחות שהיו מקריבין בכל יום לא לכך נאמר בה שמן זית זך כתית, אמרו ז"ל כיון שהיו מדליקין מן המנורה כל חצר שהיתה בירושלים היתה משתמשת לאורה לכך נאמר ויקחו אליך שמן זית זך כתית. מדרש תנחומא (ורשא) – פרשת תצוה סימן ג

Rabbi Chanina the deputy High Priest said: I used to serve in the Temple and [I witnessed that] there were miracles that occurred with the Menorah. When they lit it on the beginning of the year it did not extinguish until the next year. Once when the olives were not producing oil, the priests began to cry. Rabbi Chanina the deputy High Priest said: I was in the Temple and I found that the Menorah lit longer than it did throughout the year. . . . Our Sages said: When they lit the Menorah every courtyard that was in Jerusalem was using its light. For this reason Scripture states: **And they shall bring you clear illuminating oil, made from hand crushed olives. (Exodus 27:20)** Midrash Tanchuma Parshas Tetzaveh 3

B.

אמר הקב"ה לישראל אם תדליקו לפני נרות אני מאיר לכם מן המאור הגדול לעתיד לבא שנאמר (ישעיה ס) והיה לך ד' לאור עולם ואלקיך לתפארתך. מדרש תנחומא פרשת תצוה סימן ד

The Holy One, blessed be He said to the Jewish people: If you light before Me lamps, I will light unto you from the great light of the future as it is stated in Scripture: The L-rd shall be to you an everlasting light, and your G-d your glory. (Isaiah 60:19) Midrash Tanchuma Parshas Tetzaveh 4

C.

אמר הקב"ה לישראל אם אתם מדליקין לפני אף אני משמר את נפשותיכם מכל דבר רע שלא יגע בכם דבר, שנמשלו נפשותיכם כנר, שנאמר נר אלקים [ד'] נשמת אדם חופש כל חדרי בטן (משלי כ כז). מדרש תנחומא פרשת בהעלותך סימן ד

The Holy One, blessed be He said to the Jewish people: If you light before Me, I will also watch your souls from any terrible thing, for the plague shall not touch you. For your souls are compared to a lamp as it is stated in Scripture: The spirit of man is the candle of the Lord, searching all the inward parts of the belly. (Proverbs 20:27) **Midrash Tanchuma Parshas Bahaloscho 4**

D.

תנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שכשנכנסו יוניים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה. שבת כא:

What is [the reason of] Hanukkah? For our Rabbis taught: On the twenty-fifth of Kislev [commence] the days of Hanukkah, which are eight on which a lamentation for the dead and fasting are forbidden. For when the Greeks entered the Temple, they defiled all the oils therein, and when the Hasmonean dynasty prevailed against and defeated them, they made search and found only one cruse of oil which lay with the seal of the High Priest, but which contained sufficient for one day's lighting only; yet a miracle was wrought therein and they lit [the lamp] therewith for eight days. The following year these [days] were appointed a Festival with [the recital of] Hallel and thanksgiving. **Shabbos 21b**

E.

נס כל יומי איתיה. שבת כג.

The miracle occurred every day. Shabbos 23a

F.

(ויקרא כ"ד) מחוץ לפרוכת העדת יערך, וכי לאורה הוא צריך והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו לאורו אלא לאורו אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב: זו נר מערבי, שנותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מדליק ובה היה מסיים. שבת כב:

Without the veil of testimony ... shall [Aaron] order it: (Leviticus 24) Does He then require its light? Surely, during the entire forty years that the Israelites travelled in the wilderness they travelled only by His light! But it is a testimony to mankind that the Divine Presence rests in Israel. What is the testimony? — Said Rav: That was the western branch [of the candelabrum] in which the same quantity of oil was poured as into the rest, and yet he kindled [the others] from it and ended therewith. **Shabbos 22b**

G.

ואמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: שלשה דברים בקש משה מלפני הקדוש ברוך הוא ונתן לו בקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו, שנאמר: (שמות ל"ג) הלא בלכתך עמנו, בקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם ונתן לו, שנאמר: (שמות ל"ג) ונפלינו אני ועמך, בקש להודיעו דרכיו של הקדוש ברוך הוא ונתן לו, שנאמר: (שמות ל"ג) הודיעני נא את דרכיך. ברכות ז.

R. Yochanan further said in the name of R. Yosei: Three things did Moses ask of the Holy One, blessed be He, and they were granted to him. He asked that the Divine Presence should rest upon Israel, and it was granted to him. For it is said: Is it not in that Thou goest with us [so that we are distinguished, I and Thy people, from all the people that are upon the face of the earth]. He asked that the Divine Presence should not rest upon the idolaters, and it was granted to him. For it is said: 'So that we are distinguished, I and Thy people'. He asked that He should show him the ways of the Holy One, blessed be He, and it was granted to him. For it is said: Show me now Thy ways. **Berachos 7a**

H.

וְחוֹשֶׁךְ זֶה גְלוֹת יוֹן שֶׁהַחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֵיהֶן שֶׁהִיתָה אוֹמֵרֵת לָהֶם, כְּתוּב עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שֶׁאֵין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלֶקֶי יִשְׂרָאֵל. בְּרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשָׁה ב:ד

And darkness refers to the exile of Greece who darkened the eyes of Israel through their decrees, for they said to them: Write upon the horn of a ox that you have no portion in the G-d of Israel. **Midrash Beraishis Rabbah 2:4**

I.

דְּרִישׁ ר"ע: אִישׁ וְאִשָּׁה, זָכוּ - שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן, לֹא זָכוּ - אִשׁ אוֹכֵלֶתָן. סוֹטָה יז.

R. Akiva expounded: When husband and wife are worthy, the Shechinah abides with them; when they are not worthy fire consumes them. **Sotah 17a**

J. In the days of Mattisyahu, the son of Yochanan, the High priest, the Hasmonean, and his sons, when the wicked Greek kingdom rose up against Your people Israel to make them **forget Your Torah** and **compel them to stray from the statutes of Your Will**--You in Your great mercy stood up for them in the time of their distress. You took up their grievance, judged their claim, and avenged their wrong. You delivered the strong into the hands of the weak, the many into the hands of the few, **the impure into the hands of the pure, the wicked into the hands of the righteous, and the wanton into the hands of the diligent students of Your Torah.** For Yourself You made a great and holy Name in Your world, and for Your people Israel You worked a great victory and salvation as this very day. Thereafter, Your children came to the Holy of Holies of your House, cleansed Your Temple, **purified** the site of Your Holiness and **kindled lights in the Courtyards of Your Sanctuary** ; and they established these eight days of Chanukah to express thanks and praise to Your great Name. **"Al HaNisim" Prayer**